

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

РІШЕННЯ

від 09 вересня 2020 р.

№ 43/2

Щодо проекту Закону про основні засади проведення позапланових заходів контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища (реєстр. № 3417)

Комітет з питань екологічної політики та природокористування розглянув проект Закону про основні засади проведення позапланових заходів контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища (реєстр. № 3417 від 30.04.2020), поданий народним депутатом України Штепою С.С., і відзначає.

Ціллю та завданням законопроекту, на думку суб'єкта права законодавчої ініціативи, є підвищення екологічної безпеки громадян, покращення стану довкілля в Україні, успішна та ефективна реалізація заходів державного контролю у сфері навколишнього природного середовища.

У законопроекті пропонується передбачити можливість проведення позапланових заходів контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику зі здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів. При цьому пропонується скасувати обов'язковість отримання погоджень для проведення позапланових заходів від центрального органу, обов'язковою залишити лише необхідність інформування центрального органу про проведення позапланового заходу контролю та підстави для його проведення. Також пропонується розширити перелік підстав для проведення позапланових заходів.

Відповідно до доручення Прем'єр-Міністра України № 19265/1/1-20 від 13.05.2020 Міністерство енергетики та захисту довкілля України спільно з Міністерством юстиції України, Міністерством фінансів України, Державною екологічною інспекцією України та Державною регуляторною службою України надали експертний висновок, в якому:

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України не підтримує законопроект та пропонує його відхилити;

Міністерство юстиції України надало низку зауважень та зазначило, що законопроект потребує доопрацювання оскільки не узгоджується зі статтею 85 Конституції України, положеннями Кодексу цивільного захисту України та Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про центральні органи виконавчої влади», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»;

Міністерство фінансів України зазначило, що вартісну величину впливу законопроекту на дохідну частину бюджету визначити неможливо, оскільки відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» державний нагляд (контроль) здійснюється за принципами недопущення встановлення планових показників чи будь-якого іншого планування щодо притягнення суб'єктів господарювання до відповідальності та застосування до них санкцій;

Державна регуляторна служба України надала низку зауважень. Зокрема, статті 1 законопроекту та 20² Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» містять взаємовиключні норми та можуть допускати неоднозначне трактування повноважень Держекоінспекції, як органу нагляду (контролю), що створює правову колізію. Законопроект не узгоджується з статтею 21 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» та статтями 4, 6 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». У законопроекті не забезпечено уніфікованість термінології; відсутні підстави для здійснення позапланових заходів, передбачених абзацами третім, сьомим і восьмим частини першої статті 6 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», та значно обмежено права суб'єктів господарювання при здійсненні позапланових заходів державного нагляду (контролю); відсутні будь-які вимоги щодо місця здійснення заходу державного нагляду (контролю), що вказує на безпідставність твердження про необхідність правового врегулювання цього питання шляхом прийняття спеціального закону;

Державна екологічна інспекція України надала низку зауважень та зазначила, що державний контроль за навколишнім середовищем здійснюється на підставі Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (далі - Закон). З набранням чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зменшення тиску на бізнес з боку органів ринкового нагляду» (№ 367-ІХ від 12.12.2019), позапланові заходи державного нагляду (контролю) з підстави, встановленої положеннями абзацу п'ятого частини 1 статті 6 Закону, у випадку їх здійснення безпосередньо центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у відповідній сфері державного нагляду (контролю), не вимагатимуть погоджень, необхідність отримання яких встановлена для територіальних органів. Законопроект потребує термінологічного узгодження з

нормами Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», а також забезпечення належної ясності викладу його нормативних положень.

За узагальнюючим експертним висновком Уряду: законопроект доцільно відхилити як такий, що не забезпечує цілісного реформування системи державного екологічного нагляду (контролю) та значно обмежує права суб'єктів господарювання при здійсненні позапланових заходів державного нагляду (контролю).

Комітет з питань бюджету зазначив, що законопроект матиме опосередкований вплив на показники бюджету (збільшуючи надходження державного та місцевих бюджетів від грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища (у разі їх виявлення) та, відповідно, збільшить витрати державного (на здійснення природоохоронних заходів) та місцевих бюджетів). У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством.

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом своїм висновком надав до законопроекту низку зауважень та зазначив, що законопроект не відповідає принципу правової визначеності та цілям Угоди про асоціацію Україна - ЄС.

Головне науково-експертне управління щодо законопроекту надало низку зауважень та зазначило на недоцільності законопроекту як такого, що не забезпечує повноти правового регулювання відповідних суспільних відносин. Окрім того, положення законопроекту повторюють або близькі за змістом з відповідними положеннями Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». Окремі положення законопроекту не узгоджуються з Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища». За його узагальнюючим висновком: за результатами розгляду у першому читанні законопроект доцільно відхилити.

Корюківський вагонобудівний завод надав низку зауважень та зазначив, що законопроект потребує суттєвого доопрацювання.

Комітет підтримуючи необхідність реформування державного екологічного нагляду (контролю) зазначає, що Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» визначено, що державна екологічна політика спрямована на досягнення стратегічних цілей, зокрема, до 2030 року передбачається досягнення істотних зрушень щодо покращення стану навколишнього природного середовища шляхом збалансованості між соціально-економічними потребами та завданнями у сфері збереження навколишнього природного середовища, забезпечення розвитку екологічно ефективного партнерства між державою, суб'єктами господарювання та громадськістю, сталого низьковуглецевого розвитку, який стане додатковим стимулом соціально-економічного розвитку України. З метою забезпечення комплексного реформування системи державного екологічного нагляду (контролю) народними депутатами України – членами Комітету у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону про державний екологічний контроль (реєстр. № 3091 від 19.02.2020). Окремі положення законопроекту (реєстр.

№ 3417) можуть бути врахованими при доопрацюванні у Комітеті законопроекту (реєстр. № 3091).

За результатами розгляду законопроекту Комітет **в и р і ш и в :**

1. Інформацію взяти до відома.

2. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про основні засади проведення позапланових заходів контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища (реєстр. № 3417 від 30.04.2020), поданий народним депутатом України Штепою С.С., повернути на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи.

3. Співдоповідачем від Комітету при розгляді законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити народного депутата України, заступника Голови Комітету з питань екологічної політики та природокористування Маріковського Олександра Валерійовича.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО